

СТАНДАРТ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

**СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ ТА МАРКУВАННЯ
ЗГІДНО ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT)**

ПОСЛУГИ З ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ. ЕКОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ ТА МЕТОД ОЦІНЮВАННЯ

СОУ ОЕМ 08.002.030.059:202X

(Проект, друга редакція)

**Київ
Всеукраїнська громадська організація «Жива планета»
20XX**

ПЕРЕДМОВА

1 РОЗРОБЛЕНО: робоча група, створена наказом технічного комітету стандартизації ТК 82 «Охорона довкілля» від 04 грудня 2023 року № 6-23/ПК з ТК 82

2 СХВАЛЕНО: рішенням Координаційної ради з екологічного маркування від ____ 20__ року № ____.

3 ПРИЙНЯТО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ: наказ Всеукраїнської громадської організації «Жива планета» від ____ 202__ року № ____ з ____ 202__ р.

4 Цей стандарт розроблено з урахуванням правил, установлених в національній стандартизації України.

ЗА ЗАМІНУ: СОУ ОЕМ 08.002.30.059:2020 Послуги з тимчасового розміщення (проживання). Екологічні критерії та метод оцінювання життєвого циклу.

Екземпляр: № 1

контрольний / інформаційний
(непотрібне закреслити)

Всього екземплярів: 2

Всього сторінок:

Здано до архіву « ____ » _____ 20__ р.

Право власності на цей документ належить Всеукраїнській громадській організації «Жива планета». Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати його повністю чи частково на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено

ЗМІСТ

	С.
Вступ	7
1 Сфера застосування	8
2 Нормативні посилання	9
3 Терміни та визначення понять	11
4 Познаки та скорочення	12
5 Обов'язкові критерії	13
5.1 Система екологічного управління	13
5.2 Навчання персоналу	15
5.3 Інформування гостей	16
5.4 Технічне обслуговування приладів і обладнання	17
5.5 Моніторинг споживання	18
5.6 Енергоефективні прилади для опалення приміщень та водонагрівачі	19
5.7 Енергоефективне кондиціонування повітря та повітряні теплові насоси	21
5.8 Енергоефективне освітлення	22
5.9 Терморегуляція	23
5.10 Автоматичне відключення ОВК та освітлення	23
5.11 Прилади зовнішнього опалення та кондиціонування	25
5.12 Електроенергія з ВДЕ	25
5.13 Використання викопного палива	25
5.14 Сантехнічне обладнання	26
5.15 Повторне використання рушників і постільної білизни	27
5.16 Запобігання утворенню відходів	28
5.17 Запобігання утворенню та зменшення відходів харчування	29
5.18 Сортування відходів, їх зберігання та передача на переробку	30
5.19 Заборона паління в місцях загального користування та кімнатах	30
5.20 Екологічні види транспорту	31
5.21 Інформування щодо екологічного маркування за цим стандартом	32
6 ДОДАТКОВІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ	33
6.1 Сертифікація ДСТУ ISO 14001, ДСТУ ISO 50001 або реєстрація закладу у системі EMAS	33

6.2 Сертифікація постачальників згідно з ДСТУ ISO 14001 або ДСТУ ISO 50001 або їх реєстрація у системі EMAS	33
6.3 Закупівля мийних засобів або послуг з прибирання, прання	34
6.4 Екологічна просвіта	34
6.5 Моніторинг споживання: облік електроенергії та води	35
6.6 Енергоефективні прилади для опалення приміщень та водонагрівачі	35
6.7 Енергоефективне кондиціонування повітря та повітряні теплові насоси	36
6.8 Повітряні теплові насоси потужністю до 100 кВт	36
6.9 Енергоефективна побутова техніка та освітлення	37
6.10 Рекуперація тепла	38
6.11 Терморегуляція та утеплення вікон	38
6.12 Автоматичне відключення приладів і пристроїв	38
6.13 Централізоване опалення/охолодження та охолодження від когенерації	39
6.14 Електросушарки для рук з датчиком руху	39
6.15 Викиди від обігрівачів приміщення	40
6.16 Власна генерація електроенергії з ВДЕ	40
6.17 Теплова енергія з ВДЕ	40
6.18 Підігрів басейну	41
6.19 Ефективне водопостачання: крани та душові кабінки	41
6.20 Ефективне водопостачання: унітази та пісуари	42
6.21 Ефективне водопостачання: посудомийні машини	42
6.22 Ефективне водопостачання: пральна машина	43
6.23 Індикатори жорсткості води	43
6.24 Оптимізація управління басейном	43
6.25 Переробка дощової та сиріої води	44
6.26 Ефективне зрошення прилеглих територій	44
6.27 Вибір рослин для озеленення території	45
6.28 Паперові вироби	45
6.29 Вироби тривалого користування	45
6.30 Тара і посуд для напоїв	46
6.31 Косметичні засоби	47
6.32 Оптимізація використання мийних засобів	47

6.33 Протиожеледні заходи	48
6.34 Вживані текстиль та меблі	48
6.35 Компостування	48
6.36 Очищення стічних вод	49
6.37 Заборона паління	49
6.38 Соціальна політика	49
6.39 Технічні засоби	50
6.40 Екологічні види транспорту	50
6.41 Негерметичні поверхні	51
6.42 Харчові продукти	51
6.43 Заборона пестицидів	52
6.44 Додаткові екологічні та соціальні заходи	52
7 ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ	53
7.1 Подання заявки	53
7.2 Аналіз заявки	53
7.3 Експертна комісія	54
7.4 Оцінювання	55
7.5 Додаткові дослідження та випробування	56
7.6 Класифікація рейтингової оцінки	57
7.7 Прийняття рішення щодо сертифікації	57
8 ДОКУМЕНТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СЕРТИФІКАЦІЇ	59
9 РЕЄСТР СЕРТИФІКАТІВ	60
10 НАГЛЯДАННЯ ТА ПОВТОРНЕ ОЦІНЮВАННЯ	60
11 ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ	61
Додаток А (обов'язковий) Схеми оцінювання відповідності вимогам цього стандарту послуг тимчасового розміщення	62
Додаток Б (довідковий) Бібліографія	64

ВСТУП

Стандарт впроваджується до програми екологічного маркування I типу оператором якої є ВГО «Жива планета» для забезпечення оцінювання послуг тимчасового розміщення з метою надання суб'єктам надання цих послуг права на застосування екологічного маркування.

Основними завданнями впровадження та застосування даного стандарту є:

- забезпечення ефективного використання електроенергії, тепла та води;
- сприяння переходу на відновлювані джерела енергії;
- мінімізація використання одноразових предметів;
- скорочення обсягів відходів, включаючи упаковку, пластик та харчові залишки;
- дотримання вимог щодо управління відходами, зокрема небезпечними;
- зменшення негативного впливу на довкілля та поліпшення стану місцевої екосистеми;
- надання безпечних, якісних і здорових послуг харчування із включенням у меню натуральних, органічних та екологічних продуктів;
- обмеження використання небезпечних хімічних речовин;
- застосування сертифікованих екологічних продуктів, засобів і послуг;
- навчання персоналу та їх активне залучення до реалізації екологічної політики закладу;
- здійснення екологічної просвітницької діяльності.

Цей стандарт відповідає екологічним критеріям, встановленим DECISIONS COMMISSION DECISION (EU) 2017/175 of 25 January 2017 on establishing EU Ecolabel criteria for tourist accommodation (notified under document C(2017) 299) [] та враховують вимоги екологічних критеріїв інших програм екологічного маркування членів Global Ecolabelling Network, які мають міжнародне визнання, а саме [32], [33] та [34].

- Скандинавські країни: Nordic Ecolabelling for Hotels and other accommodation Version 5.2 • 19 November 2021 – 31 December 2026
- США: GREEN SEAL ®STANDARD FOR HOTELS AND LODGING PROPERTIES EDITION 5.3 June 6, 2017
- Нова Зеландія: The New Zealand Ecolabelling Trust Licence Criteria for Office Activities EC-54-13 January 2013

ВСЕУКРАЇНЬКА ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЖИВА ПЛАНЕТА»

СТАНДАРТ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

СИСТЕМА ЕКОЛОГІЧНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ ТА МАРКУВАННЯ
ЗГІДНО ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT)

ПОСЛУГИ З ТИМЧАСОВОГО РОЗМІЩЕННЯ. ЕКОЛОГІЧНІ КРИТЕРІЇ

SYSTEM OF ECOLOGICAL CERTIFICATION AND LABELING ACCORDING
TO DSTU ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT)

TEMPORARY ACCOMMODATION SERVICES. ENVIRONMENTAL CRITERIA

Чинний від _____

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

1.1 Цей стандарт встановлює основні та додаткові вимоги до оцінювання засобів розміщення згідно з ДСТУ ISO 18513:2024 за показниками, що відповідають основним цілям сталого розвитку. Визначено метод рейтингового оцінювання засобів розміщення, спрямований на заохочення системного вдосконалення та досягнення відповідності всім вимогам цього стандарту. Класи відповідності - «бронзовий», «срібний», «золотий» та «платиновий» - встановлюються відповідно до результатів рейтингового оцінювання. Оцінювання готелів та аналогічних засобів розміщення, зокрема будинків відпочинку та санаторіїв, здійснюється за схемою сертифікації відповідно до ДСТУ ISO 14024:2018.

1.2 Вимоги COY OEM 08.002.030.059 поширюються на допоміжні послуги, що знаходяться під управлінням закладу, який надає послуги з тимчасового розміщення, а саме:

а) послуги харчування, що надаються закладами ресторанного господарства;

б) послуги відпочинку, занять спортом або фітнесу;

в) облаштування зелених зон для відпочинку;

г) послуги організації конференцій, зустрічей або навчальних заходів;

д) приміщення спільного користування для прання та приготування їжі;

е) інформаційні центри та виставкові зали, що доступні відвідувачам.

Сфера застосування цього стандарту не поширюється на транспортні послуги та екскурсії.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цьому стандарті наведено посилання на такі нормативні документи:

ДСТУ ISO 18513:2024 Туристичні послуги. Готелі та інші засоби розміщення туристів. Словник термінів (ISO 18513:2021, IDT)

ДСТУ 3868-99 Паливо дизельне. Технічні умови

ДСТУ EN ISO 14063:2021 (EN ISO 14063:2020, IDT; ISO 14063:2020, IDT) Екологічне управління. Обмінювання екологічною інформацією. Настанови та приклади

ДСТУ ISO 14001:2015 (ISO 14001:2015, IDT) Системи екологічного управління. Вимоги та настанови щодо застосовування

ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT) Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу 1. Принципи та методи

ДСТУ ISO 14040:2013 (ISO 14040:2006, IDT) Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура

ДСТУ EN ISO/IEC 17021-1:2017 (EN ISO/IEC 17021-1:2015, IDT; ISO/IEC 17021-1:2015, IDT) Оцінка відповідності. Вимоги до органів, які здійснюють аудит і сертифікацію систем управління. Частина 1. Вимоги

СОУ OEM 08.002.41.032:20XX

ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT) Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій

ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019 (EN ISO/IEC 17065:2012, IDT; ISO/IEC 17065:2012, IDT) Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг

ДСТУ ISO 50001:2020 (ISO 50001:2018, IDT) Системи енергетичного менеджменту. Вимоги та настанова щодо використання

СОУ OEM 913.03:2020 Система екологічної сертифікації та маркування згідно ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Порядок проведення сертифікації та нагляду за сертифікованою продукцією

СОУ OEM 913.05:2020 Система екологічної сертифікації та маркування згідно ДСТУ ISO 14024:2018 (ISO 14024:2018, IDT). Терміни та визначення понять

МТ 01:2014 Методика розрахунку вартості робіт з екологічної сертифікації та наглядання за сертифікованою продукцією

Примітка. Чинність національних стандартів, на які є посилання в цьому стандарті, перевіряють згідно з офіційними виданнями національного органу стандартизації — каталогом національних стандартів та кодексів усталеної практики і щомісячними інформаційними показниками національних стандартів.

Якщо національний стандарт, на який є посилання, замінено новим або до нього внесено зміни, треба застосовувати новий національний стандарт, охоплюючи всі внесені зміни до нього

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

У цьому стандарті вжито терміни, наведені в ДСТУ ISO 18513:2024, СОУ OEM 913.05.

Нижче подано терміни, додатково вжиті в цьому стандарті, та визначення позначених ними понять

3.1 стандарт екологічного маркування

Нормативний документ, що встановлює ЕК оцінювання життєвого циклу в межах програми екологічного маркування I типу згідно з ДСТУ ISO 14024

3.2 знак екологічного маркування

Графічне зображення згідно з COU OEM 913.01 як елемент екологічного маркування, що належить органу з оцінки відповідності на законних підставах

3.3 послуги з організації харчування

Послуги з виготовлення кулінарної продукції, її реалізації та організації споживання

3.4 заклади для відпочинку або фітнесу

Місця для відпочинку, оздоровлення та занять спортом

3.5 зелені зони

Парки, сади або інші території, які виконують функцію рекреації і є відкритими для гостей, а також можливих інших відвідувачів

3.6 заклад

Заклад надання послуг з тимчасового розміщення згідно з 1.2 цього стандарту

3.7 локальний виробник

Оператор ринку, який виробляє сільськогосподарську продукцію, у тому числі харчові продукти та корми з власнороблених основних інгредієнтів та реалізує їх кінцевому споживачу в радіусі до 160 км від місця виробництва продукції

3.8 друковані матеріали

Рекламні матеріали, брошури, папір для листів та інша друкована продукція, на якій зазначено логотип організації (засобу розміщення)

3.9 сертифікат відповідності стандартам екологічного маркування I типу

Документ, виданий акредитованим або призначеним органом екологічного маркування, що підтверджує відповідність ЕК,

встановленим для визначеної категорії товару чи послуги згідно з ДСТУ ISO 14024

3.10 екологічні види транспорту

Транспортні засоби, які протягом життєвого циклу мають менший вплив на довкілля порівняно з транспортними засобами аналогічного функціонального призначення, що працюють на бензині або дизелі, зокрема, ті, що повністю або частково працюють від джерел енергії, крім викопного палива (гібридні електричні, гібридні з підключенням до мережі, з акумуляторними батареями, на водню, на чистому етанолі), мають високу економію палива та відповідають або перевищують стандарти екологічного маркування або Euro 6, а також мають нульові викиди.

3.11 інтродуценти

Види рослин, штучно введені поза межами їх природного ареалу існування

3.12 інвазійні (інвазивні) види

Інтродуценти з високою здатністю до експансії, які розповсюджуються природним шляхом або за допомогою людини і становлять значну загрозу для флори та фауни певних екосистем, конкуруючи з аборигенними видами за екологічні ніші, а також спричиняючи загибель місцевих видів.

4 ПОЗНАКИ ТА СКОРОЧЕННЯ

У цьому стандарті вжито такі позначки та скорочення:

ЕК – експертна комісія

ПГ – парникові гази

ВДЕ – відновлювані джерела енергії

ККД – коефіцієнт корисної дії

ОВК – опалення, вентиляція та кондиціонування

ООВ – орган з оцінки відповідності

HVAC – опалення, вентиляція та кондиціонування (Heating, Ventilation, and Air Conditioning)

EMAS – схема екологічного менеджменту та аудиту

FSC – Лісова опікунська рада

PEFC – Програма підтримки екологічної лісової сертифікації

OEKO-TEX® – стандарти OEKO-TEX®

COSMOS ORGANIC – стандарт COSMOS для органічних косметичних продуктів

COSMOS NATURAL – стандарт COSMOS для натуральних косметичних продуктів

GWP – коефіцієнт потенціалу глобального потепління

Hs – мінімальна сезонна енергоефективність обігріву приміщення

5 ОБОВ'ЯЗКОВІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

5.1 Система екологічного управління

5.1.1 Заклад повинен мати сформовану, впроваджену та функціонуючу екологічну політику, а також її цілі та план заходів, спрямованих на їх досягнення. При визначенні екологічної політики та її цілей рекомендовано керуватися ДСТУ ISO 14001, ДСТУ ISO 14040, ДСТУ ISO 14063 та цим стандартом.

Примітка. Персонал закладу, в межах своїх функціональних обов'язків, повинен бути ознайомлений з екологічною політикою, її цілями та планом заходів, спрямованих на їх досягнення.

5.1.2 Повинні бути встановлені чіткі процедури, що передбачають опитування гостей, отримання від них скарг і пропозицій. Опитування повинно проводитися систематично, шляхом анкетування в зручний для гостей спосіб.

5.1.3 В анкеті щодо загальної оцінки закладу та його послуг повинні бути зазначені питання, що стосуються ставлення гостей до:

а) екологічних аспектів діяльності закладу;

б) їх участі у досягненні екологічних цілей (сортування відходів, замовлення послуги прання полотенець і білизни за потребою, формування меню тощо).

5.1.4 Повинна бути встановлена чітка процедура оцінювання дієвості екологічної політики закладу, зокрема виконання та результативності плану заходів, спрямованого на досягнення цілей екологічної політики, а також результатів опитування гостей. Результати оцінювання мають бути проаналізовані та враховані керівництвом при загальній оцінці діяльності закладу не рідше ніж 1 раз на рік. У разі необхідності слід вжити коригувальних дій, які повинні бути відображені в плані на наступний період.

Верифікація:

- затверджена екологічна політика, її цілі та план заходів, спрямованих на їх досягнення, разом з даними про ознайомлення з ними персоналу закладу;
- довідка щодо ознайомлення гостей та інших зацікавлених сторін з екологічною політикою та її цілями;
- довідка щодо організації системи опитування гостей шляхом анкетування;
- документ про встановлення процедури системного аналізу результатів опитування гостей;
- документ про встановлення процедури системного аналізу виконання плану заходів та результатів опитування гостей, а також звіти, які проаналізовані керівництвом із зазначенням коригувальних дій та їх відображення в документах з планування.

Відступ:

У разі, якщо заявник застосовує систему управління, сертифіковану згідно з ДСТУ ISO 14001, для перевірки повинна бути надана: копія сертифікату відповідності системи управління згідно з ДСТУ ISO 14001; прописана екологічна політика закладу; звіт з оцінки досягнення визначених екологічною політикою цілей.

5.2 Навчання персоналу

5.2.1 Керівництво закладу повинно інформувати та організовувати системне навчання персоналу (включаючи субпідрядний зовнішній персонал) з метою підвищення екологічної компетентності та забезпечення належного виконання заходів, спрямованих на досягнення цілей екологічної політики закладу, зокрема для забезпечення відповідності обов'язковим та додатковим критеріям, встановленим цим стандартом.

5.2.2 План інформування та навчання повинен бути задокументований.

Навчання персоналу рекомендується проводити за участі досвідченого персоналу та з використанням відповідних інструкцій, настанов, брошур та інших матеріалів, за наступними темами:

а) екологічна політика, її цілі та план заходів закладу, спрямовані на їх досягнення, інформування гостей про вимоги цього стандарту, а також переваги екологічної сертифікації та маркування;

б) енергоефективність та енергозбереження, зокрема заходи щодо освітлення, кондиціонування повітря та систем опалення в режимах "очікування", "вимкнено" та мережевого режиму "очікування";

в) збереження води, зокрема заходи щодо справності санітарно-технічного обладнання, перевірки витоків, організації поливу, частоти заміни постільної білизни та рушників, а також зворотного промивання басейну (за наявності);

г) правила використання хімічних продуктів для прибирання, миття посуду, дезінфекції, прання та інших спеціальних засобів для чищення (наприклад, для очищення басейну), які повинні використовуватися лише за необхідністю, відповідно до встановленого дозування та з дотриманням правил безпеки;

д) управління відходами, зокрема заходи щодо зменшення обсягів їх утворення, належне сортування, обмеження використання предметів

одноразового використання та правильне поводження з небезпечними відходами;

е) використання більш екологічних видів транспорту та оптимізація логістичних маршрутів, доступних для персоналу;

ж) інформування персоналом гостей відповідно до вимог пункту 5.2 цього стандарту.

5.2.3 Навчання повинно проводитися для:

а) нового персоналу – не пізніше ніж через 1 місяць з початку роботи;

б) постійного персоналу – не рідше ніж 1 раз на рік.

Верифікація:

- затверджена програма навчання закладу з інформацією або посиланням на відповідні навчальні матеріали;

- перелік осіб, які пройшли навчання на базі закладу, із зазначенням дати, часу та теми відповідно до програми навчання;

- довідка про участь персоналу в навчанні, організованому іншими організаціями.

5.3 Інформування гостей

5.3.1 Керівництво закладу повинно проводити системне інформування гостей про:

а) екологічну політику, її цілі та участь гостей в їх досягненні;

б) екологічно відповідальну поведінку;

в) правила безпеки, у тому числі для відповідності обов'язковим та додатковим критеріям згідно з цим стандартом.

Інформування повинно здійснюватися через:

а) сайт закладу та соціальні мережі;

б) територію закладу (зокрема, за допомогою інформаційних стендів, плакатів, брошур тощо)..

5.3.2 На території закладу рекомендовано здійснювати інформування за допомогою стендів, плакатів, звернень, маркувань, зокрема на стійці реєстрації або в номерах за такими темами:

а) екологічна політика закладу, інформація щодо екологічної сертифікації та маркування згідно з вимогами цього стандарту;

б) заходи з енергозбереження, зокрема щодо освітлення, кондиціонування повітря та систем опалення у режимах “Очікування”, “Вимкнено” та мережевому режимі “Очікування”;

в) заходи зі збереження води, зокрема: перевірка справності санітарно-технічного обладнання, контролю витоків, налаштування системи поливу, визначення частоти заміни постільної білизни та рушників, а також регулювання процесу зворотного промивання басейну (за наявності);

г) заходи зі зменшення обсягів утворення відходів, їх сортування, утилізації та предметів, які не можна утилізувати зі стічними водами; ц ресторанах, кафе, їдальнях рекомендовано розміщувати плакати або інші інформаційні матеріали з порадами щодо зменшення харчових відходів;

д) про екологічні види транспорту, які доступні для гостей;

е) про доступні місцеві туристичні об'єкти, екскурсії, ресторани, локальних виробників, ринки, тощо.

Верифікація:

- довідка про інформування гостей відповідно до вимог пункту 5.3 цього стандарту із зазначенням посилань на вебсайт і соціальні мережі закладу, макети, фото, що підтверджують відповідність;
- аудит на місці.

5.4 Технічне обслуговування приладів і обладнання

5.4.1 Технічне обслуговування приладів і обладнання повинно здійснюватися не рідше ніж 1 раз на рік і включати перевірку можливих

несправностей для забезпечення належного функціонування енергетичного обладнання (наприклад, приладів опалення, вентиляції та кондиціонування повітря (HVAC), холодильних систем тощо) та водного обладнання (наприклад, санітарної техніки, іригаційних систем тощо).

5.4.2 Прилади чи обладнання з охолоджуючими системами, що містять озоноруйнівні речовини, фторовані парникові гази, використання яких впливає на озоновий шар та на рівень глобального потепління відповідно до [1], повинні підлягати технічному обслуговуванню для обладнання, яке містить фторовані парникові гази в кількості:

а) 5 тонн або більше еквівалента CO₂, але менше ніж 50 тонн еквіваленту CO₂ – не рідше ніж 1 раз на рік або, якщо встановлено систему виявлення витоків - не рідше ніж 1 раз на 2 роки;

б) 50 тонн або більше еквівалента CO₂, але менше ніж 500 тонн еквіваленту CO₂ - не рідше ніж 1 раз на 6 місяців або, якщо встановлено систему виявлення витоків - не рідше ніж 1 раз на рік;

в) 500 тонн або більше еквівалента CO₂ – не рідше ніж 1 раз на 3 місяці або, якщо встановлено систему виявлення витоків – не рідше ніж 1 раз на 6 місяців.

5.4.3 Усі роботи з технічного обслуговування санітарно-технічного обладнання, обладнання для водопостачання та водовідведення повинні бути зареєстровані в журналі технічного обслуговування із зазначенням обсягів стічних вод.

Верифікація:

- аудит на місці:

- 1) належний облік даних про прилади і обладнання, що знаходяться у користуванні закладом;
- 2) план-графік технічного обслуговування;
- 3) журнали технічного обслуговування та договори з підрядними організаціями (у разі наявності).

5.5 Моніторинг споживання

Для забезпечення функціонування заклад повинен мати встановлену та дієву систему моніторингу, яка повинна визначати щонайменше такі дані споживання:

- а) питоме споживання електроенергії (кВт-год/ ніч та/або кВт-год/м²);
- б) відсоток кінцевого споживання електроенергії за рахунок відновлюваних джерел, виробленої на місці (%);
- в) споживання води на одну ніч гостя (літри/ніч гостя), включаючи воду, яку використовують для поливу, та будь-яку іншу діяльність, пов'язану із споживанням води;
- г) утворення твердих побутових та харчових відходів на одну ніч гостя (кг/ніч гост);
- д) використання хімічних продуктів для прибирання, миття посуду, прання, дезінфекції та інших спеціальних засобів для очищення (наприклад, очищення басейну) (кг або літри/ніч гостя), із позначенням чи є вони готовими до використання або концентратами;
- е) відсоток екологічно сертифікованих продуктів, позначених екологічним маркуванням згідно з ДСТУ ISO 14024 або еквівалентним стандартом (%).

Примітка. Перелік даних не є вичерпним і може бути доповнений іншими аспектами, які керівництво закладу повинно збирати та аналізувати не рідше ніж 1 раз на рік.

Верифікація:

- довідка про систему закладу щодо моніторингу споживання.
- аудит на місці підтвердних документів, які свідчать про наявність встановленої та дієвої системи моніторингу споживання, щонайменше за даними, зазначеними у а) – е) 5.5, у тому числі:
 - 1) які встановлюють процедуру збору та моніторингу даних;
 - 2) журнал документування отриманих даних;
 - 3) результати аналізування отриманих даних, які мають бути враховані під

час проведення внутрішнього оцінювання для перевірки щорічних показників закладу щодо цілей екологічної політики і відображені у звіті згідно 5.1.1 цього стандарту.

Відступ:

У разі, якщо система моніторингу споживання не у повній мірі враховує дані зазначені у а) – е) 5.5, дозволено уточнення процедури під час сертифікаційного аудиту з подальшою оцінкою відповідності під час проведення наглядового аудиту.

5.6 Енергоефективні прилади для опалення приміщень та водонагрівачі

5.6.1 Водяні прилади для обігріву приміщень (обігрівачі), встановлені протягом терміну дії екологічного сертифікату, повинні відповідати:

- а) вимогам до вискоелективних когенераційних установок згідно з [2] або
- б) мінімальним показникам енергоефективності та викидів ПГ при сезонному обігріві приміщень, зазначеним у таблиці 1.

Таблиця 1 – Мінімальні показники енергоефективності та викидів ПГ при сезонному обігріві приміщень обігрівачами водяного типу

Тип обігрівача водяного типу	Мінімальний показник сезонної енергоефективності
Усі обігрівачі та теплогенератори приміщень, крім котлів на твердій біомасі та обігрівачів з тепловим насосом	Мінімальна сезонна енергоефективність обігріву приміщення (η_s) не більше ніж 98 %
Твердопаливні котли	Мінімальна сезонна енергоефективність обігріву приміщення (η_s) не більше ніж 79 %
Нагрівачі теплового насоса (для теплових насосів, які використовують в охолоджувальних системах з GWP не менше ніж 2 000)	Мінімальна сезонна енергоефективність обігріву приміщення/значення GWP охолоджувальної системи: η_s не більше ніж 107 % [0-500] η_s не більше ніж 110 %/ [500-1 000] η_s не більше ніж 120 %/ [1 000 - 2 000] η_s не більше ніж 130 %/ [більше 2 000] Показник викидів ПГ не більш ніж 150 г еквівалента CO ₂ /кВт·год теплової потужності

5.6.2 Обігрівачі приміщень, встановлені до подачі заявки на проведення екологічної сертифікації, повинні відповідати мінімальним показникам енергоефективності при сезонному обігріві приміщень відповідно до вимог, встановлених в [11], [12], [13].

5.6.3 Водонагрівальні прилади (далі – водонагрівачі), встановлені протягом терміну дії екологічного сертифікату, повинні відповідати вимогам, встановленим [14].

5.6.4 Наявні когенераційні установки, встановлені після 2022 року, повинні відповідати вимогам до вискоелективних когенераційних установок згідно з [2].

5.6.5 Наявні водогрійні котли на рідкому або газоподібному паливі, повинні відповідати [15]. ККД водонагрійних котлів (за винятком тих, що працюють на біомасі) повинен бути не менше ніж 88%.

5.6.6 Обладнання, яке має сертифікат відповідності вимогам стандарту екологічного маркування I типу, вважається таким, що відповідає вимогам, встановленим у 5.6.1 цього стандарту, і не підлягає додатковій перевірці.

Верифікація:

- технічна документація та розрахунки, що підтверджують відповідність встановленим вимогам (такі розрахунки можуть бути виконані виробником, користувачем або незалежним експертом чи експертною організацією);
- копії сертифікатів відповідності обладнання відповідної категорії стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності).

5.7 Енергоефективне кондиціонування повітря та повітряні теплові насоси

Прилади побутового кондиціонування повітря (кондиціонери) та повітряні теплові насоси з номінальною потужністю не більше ніж 12 кВт для охолодження або обігріву, встановлені протягом терміну екологічного

сертифікату, повинні відповідати класам енергоефективності згідно з вимогами стандартів [16], [17].

Верифікація:

- технічна документація та розрахунки, які підтверджують відповідність вимогам пункту 5.7 (розрахунки можуть здійснювати виробник, користувач або незалежний експерт чи експертна організація).

Відступ:

Цю вимогу не застосовують до приладів, що використовують неелектричні джерела енергії, а також до приладів, у яких одна або обидві сторони конденсатора (випарника) не використовують повітря як теплоносій.

5.8 Енергоефективне освітлення

5.8.1 При проведенні первинної екологічної сертифікації в закладі:

а) 40% усіх приладів для освітлення повинні відповідати класу енергоспоживання не нижче за А згідно з [17];

б) 50% усіх приладів для освітлення, розташованих у місцях, де освітлення триває більше ніж 5 годин на день, повинні відповідати класу енергоспоживання не нижче за А згідно з [17];

5.8.2 При проведенні повторної екологічної сертифікації, що здійснюється на третій рік після первинної сертифікації та подальших сертифікацій, протягом періоду дії екологічного сертифікату в закладі:

а) не менш ніж 80% усіх приладів для освітлення повинні мати клас енергоспоживання не нижчий за А, згідно з [17];

б) 100 % приладів для освітлення, розташованих у місцях з освітленням більш ніж 5 годин на день, повинні мати клас енергоспоживання не нижчий за А, згідно з [17].

Відступ:

Дозволено застосовувати прилади для освітлення, фізичні характеристики яких не дозволяють використовувати енергозберігаюче освітлення, за умови надання ґрунтовних пояснень відсутності доступних альтернатив. Наприклад, декоративне освітлення, для якого потрібні спеціальні лампи та світильники; затемнене освітлення; випадки, коли енергозберігаюче освітлення може бути недоступним тощо.

Верифікація:

- технічна документація та розрахунки, які підтверджують відповідність встановленим вимогам (такі розрахунки може здійснювати виробник, користувач або незалежний експерт чи експертна організація);
- довідка про: загальну кількість приборів для освітлення; кількість енергозберігаючих ламп і світильників по найменуванням, з зазначенням їх годин-роботи та класу енергоефективності;
- у разі наявності приладів для освітлення, фізичні характеристики яких не дозволяють використовувати енергозберігаюче освітлення, навести перелік таких приладів з їх призначенням і поясненням щодо неможливості заміни на енергоефективні лампи чи світильники.

5.9 Терморегуляція

В кожній із зон загального користування (ресторани, зони відпочинку, конференц-зали тощо) здійснюється регулювання температури індивідуально в межах наступного визначеного діапазону:

а) в режимі охолодження температуру встановлюють на рівні або вище 22 °С (плюс/мінус 2 °С за запитом клієнтів) влітку;

б) в режимі опалення температуру встановлюють на рівні або нижче 22 °С (плюс/мінус 2 °С за запитом клієнтів) взимку.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам згідно з 5.9 цього стандарту разом з документацією (інструкції, вказівки тощо) щодо системи терморегуляції або процедур, які застосовують для встановлення вказаних температурних діапазонів;
- аудит дотримання температурного режиму на місці (вибірковий).

5.10 Автоматичне відключення ОВК та освітлення

5.10.1 Обігрівачі приміщень, водонагрівачі, кондиціонери повітря, повітряні теплові насоси, встановлені на період терміну дії екологічного сертифікату, повинні бути обладнані автоматичним вимикачем для режиму “Очікування”, “Вимкнено” та мережевому режимі “Очікування” згідно з [17].

5.10.2 Автоматичні системи (датчики, централізований ключ-картка тощо), які вимикають все освітлення у режимах “Очікування”, “Вимкнено” та мережевому режимі “Очікування”, повинні бути встановлені під час будівництва, реконструкції або ремонту всіх нових або відремонтованих приміщень, гостьових кімнат (номерів) протягом терміну дії екологічного сертифікату

5.10.3 Енергоспоживчу продукцію, що має сертифікат відповідності вимогам стандарту екологічного маркування I типу для відповідного типу обладнання, вважають такою, що відповідає вимогам, встановленим у пункті 5.10 цього стандарту, і перевірки не підлягає.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимог 5.10 цього стандарту, яка доводить відповідність вимогам 5.10 з посиланням на відповідну технічну документацію на обладнання;
- копії сертифікатів відповідності обладнання стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право використання екологічного маркування (за наявності).

5.11 Прилади зовнішнього опалення та кондиціонування

Заборонено застосовування зовнішніх приладів опалення або кондиціонування повітря в закладі.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 5.11 цього стандарту;
- аудит на місці.

5.12 Електроенергія з ВДЕ

У разі наявності в місцевості, де розташований заклад, об'єктів генерації, що належать до альтернативної енергетики відповідно до [3] і здатних забезпечити потреби закладу в електроенергії, заклад зобов'язаний закуповувати не менше ніж 50% електроенергії з відновлюваних джерел енергії (ВДЕ).

Відступ:

У разі відсутності об'єктів генерації, що належать до альтернативної енергетики згідно з [3], або якщо ці об'єкти не здатні задовольнити 50% середньорічних потреб закладу в електроенергії, вимога згідно з п. 5.12 цього стандарту не застосовується.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 5.12 цього стандарту, до якої включено розрахунки загального об'єму споживання закладом електроенергії та долі електроенергії, яку закуповують у постачальників ВДЕ із зазначенням постачальника, типу ВДЕ, обсягів закупівлі, ставки "зеленого тарифу", дати та номеру укладених договорів та строку їх дії;
- аудит на місці договірної документації закладу з постачальниками ВДЕ (за наявності, вибірковий) або
- довідка про відсутність у місцевості, де розташований заклад, об'єктів генерації, що належать до альтернативної енергетики згідно з [3] або їх нездатності задовольнити 50% середньорічних потреб закладу в електроенергії.

5.13 Використання викопного палива

Якщо заклад має автономну систему генерації електроенергії або опалення, заборонено застосовувати для генерації електроенергії або опалення:

а) вугілля;

б) дизеля із вмістом сірки більш ніж 0,1% за масою згідно з ДСТУ ISO 14040.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 5.13 цього стандарту із зазначенням переліку палива, і у разі застосування дизельного палива – протоколи дослідження на вміст сірки або сертифікати відповідності ДСТУ ISO 14040;
- аудит на місці застосування видів палива генерації електроенергії або опалення закладу.

5.14 Сантехнічне обладнання

5.14.1 Середня швидкість потоку води з кранів і душових кабін у ванних кімнатах повинна бути не більш ніж 8,5 л/хв згідно з [35].

Відступ:

Ця вимога не поширюється на сантехнічне обладнання для ванн, джакузі, тропічних, масажних та лікувальних душів.

5.14.2 У системі змиву в туалетах витрати води повинні бути не більш ніж 4,5 л води на змив в унітазі або пісуарі.

5.14.2 Заборонено застосування постійного змивання або використання несправного сантехнічного обладнання, що призводить до витоку води.

5.14.3 Заклад повинен мати впроваджену і дієву систему технічного обслуговування сантехнічного обладнання та забезпечення його невідкладного ремонту у разі необхідності.

5.14.4 Сантехнічне обладнання, яке має сертифікат відповідності вимогам стандарту екологічного маркування I типу на відповідний тип обладнання, вважають таким, що задовольняє вимогам, встановлених 5.14.1 цього стандарту, і не підлягає перевірці.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 5.14 цього стандарту, яка доводить відповідність встановленим вимогам з посиланням на сантехнічне обладнання, технічну документацію, розрахунки, методику та засоби

вимірювання;

- копії сертифікатів відповідності санітарно-технічного обладнання стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності).

5.15 Повторне використання рушників і постільної білизни

Заклад повинен мати встановлену періодичність заміни рушників та постільної білизни. Заміна рушників та постільної білизни з частішим інтервалом можлива лише за запитом гостей.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 5.15 цього стандарту із зазначенням періодичності використання рушників і постільної білизни, що встановлена закладом, та умов їх частішого замінювання за запитом гостей.

5.16 Запобігання утворенню відходів

5.16.1 Заклад повинен дотримуватись вимог [4].

5.16.2 Заборонено застосування одноразової упаковки нешвидкопсувних продуктів (кава, цукор, сіль, спеції, шоколадна пудра тощо).

Відступ:

Ця вимога не поширюється на заклади торгівлі (магазини, кіоски тощо), які знаходяться в закладі, а також на одноразові порціонні стіки цукру та кави в номерах та використані кавові капсули (за наявності), за умови, що заклад здійснює окремо їх збір і передавання для подальшої переробки.

5.16.3 Заклад повинен мати задокументовану процедуру, яка визначає оптимізацію балансу харчових відходів та відходів упаковки залежно від кількості гостей.

Відступ:

Така процедура має враховувати сезонність або надання продуктів для продажу або тих, що наявні в меню закладу харчування.

5.16.4 Одноразові туалетно-косметичні засоби (шапочки для душу, щітки, пилочки для нігтів, шампуні, мило тощо) рекомендовано надавати за запитом гостей.

Відступ:

Ця вимога не поширюється на заклади, що входять до готельної мережі, яка має інші встановлені вимоги до забезпечення гостей туалетно-косметичними засобами.

5.16.5 Одноразові предмети для харчування (горнятка для напоїв, столові прибори, скатертини тощо) можна застосовувати, якщо заявник забезпечує сортування та має договори на переробку відповідних видів відходів.

5.16.6 Заборонено застосування в номерах одноразових рушників та постільної білизни.

Верифікація:

- довідка про систему управління відходами із зазначенням відповідних правил і процедур, системи звітності закладу та відповідність вимогам 5.16.1 – 5.16.3 цього стандарту;
- аудит на місці, у тому числі перевірка договорів з суб'єктами господарювання у сфері управління відходами на надання послуг у сфері управління відходами по операціям згідно з [4] із зазначенням коду та класу небезпек згідно з [10].

5.17 Запобігання утворенню та зменшення відходів харчування

5.17.1 Заклад повинен мати впроваджену і дієву систему управління відходами згідно з [4].

5.17.2 Заклад повинен надавати стаціонарні пункти сортування відходів, створювати умови для забезпечення роздільного збирання біовідходів, відходів зелених насаджень, текстилю, небезпечних відходів у складі побутових, медичних відходів та інших видів відходів, що підлягають роздільному збиранню.

Верифікація:

- довідка про систему управління відходами із зазначенням відповідних правил і процедур, системи звітності закладу та відповідність вимогам 5.17.1 – 5.17.2 цього стандарту;
- аудит на місці, у тому числі перевірка договорів з суб'єктами господарювання у сфері управління відходами на надання послуг у сфері управління відходами по операціям згідно з [4] із зазначенням коду та класу небезпек згідно з [10].

5.18 Сортування відходів, їх зберігання та передача на переробку

5.18.1 Контейнери для сортування відходів гостями мають бути доступні в номерах та (або) на кожному поверсі та (або) в окремо визначеному місці закладу.

5.18.2 Гості повинні мати можливість на території закладу здійснювати сортування відходів щонайменше за такими категоріями:

- а) папір;
- б) пластик;
- в) харчові відходи.

Дозволено організовувати збір скляної тари персоналом з номерів та інших місць на території закладу.

5.18.3 На території закладу повинен бути встановлений окремий контейнер для гостей або пункт прийому електронних та інших видів небезпечних відходів (батареєнок, акумуляторів, картриджів, фармацевтичних препаратів тощо). Контейнер та умови зберігання і передача таких відходів на утилізацію повинні відповідати вимогам [9].

Примітка. Заклад повинен мати укладені договори з підрядними організаціями на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами лише з суб'єктами господарювання, які мають ліцензію на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами згідно з [9] або іншим уповноваженим органом ліцензування щодо поводження з небезпечними відходами за операціями, на які передбачено отримання послуги (наприклад: збирання, зберігання, знешкодження, оброблення,

утилізація або видалення). У разі, якщо вказана ліцензія не дає права провадження господарської діяльності з небезпечними відходами на визначені закладом операції, повинна бути надана копія ліцензії субпідрядника, якого заплановано залучати до надання послуг у сфері поводження з небезпечними відходами.

5.18.4 Заклад повинен не допускати змішування відходів, що можуть бути відновлені, з відходами, що не можуть бути відновлені.

Верифікація:

- довідка про систему управління відходами із зазначенням відповідних правил і процедур, системи звітності закладу та відповідність вимогам 5.18 цього стандарту;
- аудит на місці, у тому числі перевірка договорів з суб'єктами господарювання у сфері управління відходами на надання послуг у сфері управління відходами по операціям згідно з [4] із зазначенням коду та класу небезпек згідно з [10].

5.19 Заборона паління в місцях загального користування та кімнатах

5.19.1 У закладі повинен бути режим заборони паління тютюнових виробів, а також електронних сигарет і кальянів у всіх приміщеннях закладу та місцях загального користування.

5.19.2 Заклад повинен мати облаштовані спеціальні місця для паління, загальна площа яких не повинна перевищувати 1% від загальної площі приміщень та(або) території.

5.19.3 Місця для паління у приміщеннях повинні бути обладнані витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму.

5.19.4 Місця для паління на території необхідно розташовувати на відстані не менш ніж 150 м від пляжів, басейнів, дитячих майданчиків, спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд, закладів харчування.

5.19.5 Спеціально відведені для паління місця повинні бути позначені спеціальною табличкою. Рекомендовано розміщувати табличку «Місце для куріння. Куріння шкодить Вашому здоров'ю!».

5.19.6 Під час проведення масових заходів (конференцій, форумів, концертів, фестивалів тощо) заклад повинен впроваджувати додаткові заходи для обмежування паління тютюнових виробів.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 5.19 цього стандарту із зазначенням документів закладу, що встановлюють відповідні правила та обмеження куріння; якщо місця для куріння знаходяться у закритих приміщеннях, навести опис обладнання, яке забезпечує обладнання витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму;
- план розташування місць для куріння із зазначенням площі кожного місця;
- аудит на місці.

5.20 Екологічні види транспорту

На вебсайті закладу (за наявності) і в зонах для інформування гостей (рецепція, стенди тощо) треба надавати інформацію про:

а) доступні екологічні види транспорту для пересування, відвідання туристичних об'єктів і екскурсій (у тому числі громадський транспорт, таксі або транспорт для відвідування спеціальних туристичних маршрутів);

б) екологічні види транспорту, які допоможуть дістатись закладу або доїхати до аеропорту, вокзалів;

в) спеціальні пропозиції щодо трансферу (за наявності);

г) оренди автомобіля, якій можна віднести до екологічного виду, велосипеда, скутера.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 5.20 цього стандарту з посиланням на відповідну інформацію, яка розташована на вебсайті закладу, з додаванням макетів інформаційних матеріалів відповідного змісту: буклети, стенди,

оголошення тощо;

- аудит на місці.

5.21 Інформування щодо екологічного маркування за цим стандартом

5.21.1 На сайті закладу (за наявності) і в зонах для інформування гостей (рецепція, стенди тощо) необхідно надавати інформацію про відповідність послуг, які надаються закладом, вимогам цього стандарту.

5.21.2 Щонайменше рекомендовано застосовувати такий текст:

«[Назва закладу, мережі] активно вживає заходів, що спрямовані на зменшення впливу на довкілля, у тому числі для:

- економії енергії та води,
- обмеження застосування хімічних речовин;
- запобігання утворенню та належного управління відходами.

Турбуючись про наших гостей і довкілля ми надаємо перевагу екологічним товарам для створення більш безпечних і комфортних умов розміщення та органічним продуктам харчування у нашому меню [у меню наших закладів].

Послуги, які надаються [назва закладу, мережі], відповідають стандарту екологічного маркування, що підтверджено сертифікатом згідно з ДСТУ ISO 14024.

Право на застосування знаку екологічного маркування «Зелений журавлик» надано акредитованим згідно з законодавством органом з оцінки відповідності на підставі сертифікату № UA [номер сертифікату відповідності цьому стандарту].

Більш детально з принципами, методами і правилами застосування екологічного маркування можна ознайомитись на сайті української програми екологічного маркування «Зелений журавлик»: [https://www.ecolabel.org.ua/»](https://www.ecolabel.org.ua/)]

Оцінювання на відповідність цьому критерію здійснюється після первинної сертифікації.

Верифікація:

- аудит на місці або довідка про інформування щодо екологічного маркування за цим стандартом з посиланнями на сайт закладу, макетами і фото засобів наочного інформування

6 ДОДАТКОВІ КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ

6.1 Сертифікація ДСТУ ISO 14001, ДСТУ ISO 50001 або реєстрація закладу у системі EMAS (до 5 балів)

Заклад повинен мати сертифіковану систему:

а) екологічного управління згідно з ДСТУ ISO 14001 або зареєстровану у системі EMAS (3 бали);

б) енергетичного менеджменту згідно з ДСТУ ISO 50001 (2 бали).

Верифікація:

- копія сертифікату відповідності ДСТУ ISO 14001 або про внесення до реєстру EMAS;

- копія сертифікату відповідності ДСТУ ISO 50001.

6.2 Сертифікація постачальників згідно з ДСТУ ISO 14001 або ДСТУ ISO 50001 або їх реєстрація у системі EMAS (до 5 балів)

Не менш ніж два постачальника або надавача послуг на потреби закладу є локальними виробниками та мають сертифіковану систему:

а) екологічного управління згідно з ДСТУ ISO 14001 або зареєстровану у системі EMAS (3 бали);

б) енергетичного менеджменту згідно з ДСТУ ISO 50001 (2 бали).

Верифікація:

- довідка про сертифікованих постачальників-локальних виробників із зазначенням місця розташування їх виробничих потужностей, відстані від них до закладу, договорів, укладених з ними;

- копія сертифікату відповідності постачальника ДСТУ ISO 14001 або довідка про внесення постачальника до реєстру EMAS;
- копія сертифікату відповідності постачальника ДСТУ ISO 50001.

6.3 Закупівля мийних засобів або послуг з прибирання, прання (до 6 балів)

6.3.1 У разі якщо заклад забезпечує прибирання і прання безпосередньо:

а) не менш ніж 50% мийних засобів, які закупаються, повинні мати сертифікати відповідності стандарту екологічного маркування I типу (3 бали);

б) більш ніж 50% мийних засобів, які закупаються, повинні мати сертифікати відповідності стандарту екологічного маркування I типу (6 балів);

6.3.2 У разі, якщо заклад забезпечує прибирання і прання, закупаючи послуги підрядників:

а) послуги з прибирання, прання, які закупаються, повинні мати сертифікати відповідності стандарту екологічного маркування I типу (по 2 бали за кожну послугу, максимум до 4 балів).

Верифікація:

- копія сертифікату відповідності екологічним критеріям згідно з ДСТУ ISO 14024.

6.4 Екологічна просвіта (до 2 балів)

6.4.1 Заклад повинен надавати гостям необхідну інформацію стосовно місцевого біорізноманіття, ландшафту і заходів щодо збереження природи (1 бал).

6.4.2 У перелік розваг для гостей, у тому числі дітей, рекомендовано включати елементи екологічної освіти (наприклад, книги, анімація, тематичні настільні ігри, розважальні заходи) (1 бал).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.4 цього стандарту із зазначенням заходів екологічної просвіти і матеріалів, застосованих для цього.

6.5 Моніторинг споживання: облік електроенергії та води (до 2 балів)

Заклад повинен мати встановлені лічильники електроенергії та води, наявність яких забезпечує можливість збору даних щодо споживання за різними видами діяльності і обладнання для таких категорій (1 бал для кожної категорії, максимум до 2 балів):

- а) номери для гостей;
- б) зони загального користування;
- в) пральні;
- г) їдальня, ресторан;
- д) спеціальне обладнання (наприклад, холодильники, пральні машини тощо).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.5 цього стандарту;
- схема розташування лічильників електроенергії та води в закладі;
- аудит на місці.

6.6 Енергоефективні прилади для опалення приміщень та водонагрівачі (до 3 балів)

Заклад повинен мати:

- а) водяний прилад для обігріву приміщення, який відповідає вимогам 6.6 цього стандарту (1 бал);
- б) прилад для обігріву приміщення, який відповідає класу енергоефективності більш ніж А згідно з [2] (1 бал).
- в) водонагрівач, що відповідає критерію 6.6 (в) цього стандарту (1 бал).

Верифікація:

- технічна документація та розрахунки, які доводять відповідність встановленим вимогам (такі розрахунки може здійснювати виробник, користувач або незалежний експерт чи експертна організація);
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності).

6.7 Енергоефективне кондиціонування повітря та повітряні теплові насоси (до 3,5 балів)

Заклад повинен відповідати однієї з наведених нижче вимог:

а) енергоефективність 50% побутових кондиціонерів або повітряних теплових насосів (з округленням до наступного цілого числа) щонайменше на 15% повинна перевищувати порогове значення, встановлене в 6.7 цього стандарту (1,5 балів);

б) енергоефективність 50% побутових кондиціонерів або повітряних теплових насосів (з округленням до наступного цілого числа) принаймні на 30% повинна перевищувати порогове значення, встановлене в 6.7 цього стандарту (3,5 балів).

Верифікація:

- технічна документація та розрахунки, які доводять відповідність встановленим вимогам (такі розрахунки може здійснювати виробник, користувач або незалежний експерт чи експертна організація).

6.8 Повітряні теплові насоси потужністю до 100 кВт (3 бали)

Заклад повинен мати повітряний тепловий насос, якій відповідає критерію 5.2. цього стандарту (3 бали).

Верифікація:

- технічна документація та розрахунки, які доводять відповідність встановленим вимогам (такі розрахунки може здійснювати виробник, користувач або незалежний експерт чи експертна організація);

- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності).

6.9 Енергоефективна побутова техніка та освітлення (до 4 балів)

Заклад повинен мати енергоефективні прилади для наступних категорій (максимум 4 бали):

а) побутові охолоджуючі прилади, з яких принаймні 50% (0,5 балів) або 90% (1 бал) (з округленням до наступного цілого числа) повинні відповідати класу енергоспоживання A++ або вище згідно з [18];

б) побутові електричні духові шафи, з яких принаймні 50% (0,5 балів) або 90% (1 бал) (з округленням до наступного цілого числа) повинні відповідати класу енергоспоживання A++ або вище, згідно з [19];

в) побутові посудомийні машини, з яких принаймні 50 % (0,5 балів) або 90 % (1 бал) (з округленням до наступного цілого числа) повинні відповідати класу енергоспоживання A++ або вище згідно з [20];

г) побутові пральні машини, з яких принаймні 50% (0,5 балів) або 90 % (1 бал) (з округленням до наступного цілого числа) повинні відповідати класу енергоспоживання A++ або вище згідно з [29];

д) побутові барабанні сушильні машини, з яких принаймні 50 % (0,5 балів) або 90 % (1 бал) (з округленням до наступного цілого числа) повинні відповідати класу енергоспоживання A++ або вище згідно з [21];

е) побутові пилососи, з яких принаймні 50 % (0,5 балів) або 90 % (1 бал) (з округленням до наступного цілого числа) повинні відповідати класу енергоефективності класу A або вище згідно з [22];

ж) електричні лампи та світильники, з яких принаймні 50 % (0,5 балів) або 90 % (1 бал) повинні мати щонайменше клас енергоефективності A++, згідно з [25].

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.9 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.10 Рекуперація тепла (до 3 балів)

Заклад повинен мати систему рекуперації тепла для однієї (1,5 балів) або двох (3 бали) з наступних категорій із застосуванням: систем охолодження, вентиляторів, пральних машин, посудомийних машин, басейнів та каналізації.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.10 цього стандарту;
- аудит на місці документації щодо систем рекуперації тепла (наприклад, копія проєкту наявних систем рекуперації тепла, тощо)

6.11 Терморегуляція та утеплення вікон (до 4 балів)

6.11.1 Система терморегуляції повинна забезпечувати індивідуальне регулювання температури в межах наведеного нижче діапазону (2 бали):

а) в приміщенні в режимі охолодження температура повинна бути на рівні або вище 22 °С влітку;

б) в приміщенні в режимі опалення температура повинна бути на рівні або нижче 22 °С взимку.

6.11.2 У приміщеннях з опаленням і(або) кондиціонуванням повітря та у зонах загального користування не менш ніж 90 % вікон повинні бути ізольовані не менш ніж подвійним склопакетом або іншою конструкцією, яка забезпечує аналогічну ізоляцію (2 бали).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам згідно з 6.11 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.12 Автоматичне відключення приладів і пристроїв (до 4,5 балів)

6.12.1 Не менш ніж 90% номерів для гостей в закладі (з округленням до наступного цілого числа) повинні бути обладнані автоматичним вимикачем для режиму “Очікування”, “Вимкнено” та мережевому режимі “Очікування”, при відкритті вікон та відсутності гостей (1,5 бали);

6.12.2 Не менш ніж 90 % зовнішнього освітлення (з округленням до наступного цілого числа), яке не потрібне з міркувань безпеки, повинно автоматично вимикатися через визначений час або активуватися через датчик руху (1,5 бали).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам згідно з 6.12 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.13 Централізоване опалення/охолодження та охолодження від когенерації (до 4 балів)

Опалення та(або) охолодження закладів має бути забезпечено ефективною системою централізованого опалення або охолодження згідно з [25] (4 бали).

Верифікація:

- а) довідка про відповідність вимогам згідно з 6.13 цього стандарту;
- б) аудит на місці.

6.14 Електросушарки для рук з датчиком руху (1 бал)

Усі електричні сушарки для рук повинні бути оснащені датчиками руху або мати сертифікати відповідності стандарту екологічного маркування I типу.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.14 цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);

- аудит на місці.

6.15 Викиди від обігрівачів приміщення (1,5 балів)

Викиди від обігрівачів приміщень в закладі повинні відповідати [26], [27], [38]

Верифікація:

- технічна документація та розрахунки, які доводять відповідність вимогам 6.15 цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності).

6.16 Власна генерація електроенергії з ВДЕ (4 бали)

Заклад повинен мати власну генерацію електроенергії з ВДЕ згідно з [3]. Це можуть бути фотоелектричні (сонячні панелі), місцеві гідроелектросистеми, геотермальні джерела, біомаса від локального виробника або вітрова енергія, які у сукупності генерують:

- а) не менш ніж 10% від загального споживання електроенергії на рік (1 бал);
- б) не менш ніж 20% від загального споживання електроенергії на рік (3 бали);
- в) не менш ніж 50% загального споживання електроенергії на рік (5 балів).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.16 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.17 Теплова енергія з ВДЕ (до 3,5 балів)

6.17.1 На обігрів чи охолодження приміщень (1,5 бали) та(або) на підігрів води для санітарних потреб (1 бал) з ВДЕ повинно бути витрачено не менш ніж 70% загального обсягу енергії.

6.17.2 Обігрів чи охолодження приміщень (3 бали) та(або) на підігрів води для санітарних потреб (1,5 балів) повинно повністю здійснюватися з ВДЕ.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.17 цього стандарту з розрахунками спожитої енергії для обігріву чи охолодження приміщень та відсотку споживання енергії з ВДЕ;
- аудит на місці.

6.18 Підігрів басейну (до 1,5 балів)

6.18.1 На підігрів води в плавальному басейні з використанням ВДЕ повинно витрачатися не менше ніж 50% від загального обсягу енергії (1 бал).

6.18.2 На підігрів води в плавальному басейні з використанням ВДЕ повинно витрачатися не менше ніж 95% від загального обсягу енергії (1,5 балів).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.18 цього стандарту з розрахунками спожитої енергії для підігріву води в плавальному басейні та відсотку споживання енергії з використанням ВДЕ;
- аудит на місці.

6.19 Ефективне водопостачання: крани та душові кабінки (до 4 балів)

6.19.1 Середня швидкість потоку води в душових кабінах повинна бути більш ніж 7 літрів/хв, а у ванних кімнатах (окрім ванн) – більш ніж 6 літрів/хв (2 бали).

6.19.2 Не менш ніж 50% кранів і душових кабін у ванних кімнатах (з округленням до наступного цілого числа) повинні мати сертифікати відповідності стандарту екологічного маркування I типу (2 бали).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.19 цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);
- аудит на місці.

6.20 Ефективне водопостачання: унітази та пісуари (до 4,5 балів)

6.20.1 Усі пісуари повинні бути обладнані безводною системою (1,5 балів).

6.20.2 Не менш ніж 50% пісуарів від загальної кількості (з округленням до наступного цілого числа) повинні мати сертифікати відповідності стандарту екологічного маркування I типу (1,5 балів).

6.20.3 Не менш ніж 50% унітазів від загальної кількості разом з системами змиву (з округленням до наступного цілого числа) повинні мати сертифікати відповідності стандарту екологічного маркування I типу (1,5 балів).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.20 цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);
- аудит на місці.

6.21 Ефективне водопостачання: посудомийні машини (2,5 балів)

Споживання води посудомийними машинами повинно відповідати вимогам [20].

Примітка. Ця вимога поширюється лише на побутові посудомийні машини.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.21 цього стандарту із зазначенням технічних характеристик посудомийних машин та фактичного значення обсягів споживання води в стандартному циклі очищення.

6.22 Ефективне водопостачання: пральна машина (3 бали)

Пральні машини, які використовує персонал та гості в закладі, або ті, які використовує підрядник, що надає послуги прання в закладі, повинні відповідати вимогам згідно з [24].

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.22 цього стандарту із зазначенням технічних характеристик пральних машин.

6.23 Індикатори жорсткості води (до 1,5 балів)

Заявник повинен відповідати одній із наступних вимог:

1) поблизу санітарних зон/пральних/посудомийних машин повинна бути розміщена інформація щодо фактичного значення жорсткості води, рекомендацій щодо мийних засобів та їх дозування (0,5 балів);

2) має бути встановлена автоматична система дозування, яка оптимізує використання мийного засобу відповідно до жорсткості води (1,5 балів).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.23 цього стандарту з макетами і фото розміщених інформаційних матеріалів;
- аудит на місці.

6.24 Оптимізація управління басейном (до 2,5 балів)

6.24.1 Басейни з підігрівом і джакузі на відкритому повітрі потрібно накривати на ніч.

6.24.2 Наповнені басейни без підігріву та гідромасажні ванни, що розташовані надворі, накривають, якщо вони не використовуються більше ніж 1 день (для зменшення випаровування води) (1 бал).

6.24.3 Плавальні басейни та зовнішні гідромасажні ванни повинні мати автоматичну систему споживання хлору за допомогою оптимізованого дозування або використання додаткових методів дезінфекції – озонування та УФ-випромінювання (0,5 балів).

6.24.4 Для досягнення очищення води до необхідних гігієнічних стандартів треба застосовувати дезінфектори природного типу (мінеральні, рослинні системи фільтрації) (1,5 балів).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.24 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.25 Переробка дощової та сирої води (до 3 балів)

У закладі використовують такі альтернативні джерела води для негігієнічних та непитних потреб:

- а) очищену або сиру воду з пральні та(або) душових кабін та(або) раковин (1 бал);
- б) дощову воду (1 бал);
- в) конденсат із систем ОВК (1 бал).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.25 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.26 Ефективне зрошення прилеглих територій (1,5 балів)

Заклад повинен мати:

а) задокументовану процедуру поливу газонів, саду та території, включаючи детальну інформацію про оптимізацію часу поливу та споживання води (1,5 балів);

б) автоматичну систему поливу, яка контролює час поливу газонів, саду та території та відповідне споживання води (1,5 балів).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.26 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.27 Вибір рослин для озеленення території (до 2 балів)

На період дії екологічного сертифікату рослини на території закладу складатися з місцевих видів або неінвазійних інтродуцентів:

- а) відсутність інвазивних видів (0,5 балів);
- б) винятково неінвазивні інтродуценти (1 бал);
- 3) місцеві види та неінвазивні інтродуценти (1,5 балів);
- 4) виключно місцеві види (2 бали).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.27 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.28 Паперові вироби (до 2 балів)

90% від загального обсягу паперової продукції, яку використовує заклад, повинні мати сертифікати відповідності стандартам FSC, PEFC або екологічного маркування I типу (0,5 балів для кожної з категорій):

- а) туалетний папір;
- б) офісний папір;
- в) папір для поліграфічного друку;
- г) інші паперові вироби з макулатури (наприклад, конверти, серветки тощо).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);
- аудит на місці.

6.29 Вироби тривалого користування (до 4 балів)

Не менш ніж 40% (з округленням до наступного цілого числа) від загального обсягу виробів тривалого користування, що використовує заклад, повинні мати сертифікати відповідності стандартам FSC, PEFC, OEKO-TEX® або екологічного маркування I типу (1 бал для кожної категорії, максимум 4 бали):

- а) текстильні вироби (постільна білизна, рушники, серветки, скатертини, штори);
- б) комп'ютери, ноутбуки та інша оргтехніка;
- в) телевізори;
- г) матраци;
- д) меблі;
- е) пилососи;
- ж) покриття для підлоги;
- и) вироби з пластику.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.29 цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);
- аудит на місці.

6.30 Тара і посуд для напоїв (2 бали)

Не менш ніж 50% (1 бал) або 70% (2 бали) від загального обсягу напоїв на території закладу (у барах, ресторанах, магазинах, торговельних автоматах) надаються гостям у пляшках або посуді, що підлягає поверненню і багаторазовому використанню.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.30 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.31 Косметичні засоби (до 2 балів)

Не менш ніж 80% від загального обсягу косметичних засобів, що надаються гостям, повинні мати сертифікати відповідності стандартам COSMOS ORGANIC, COSMOS NATURAL або екологічного маркування I типу (1 бал для кожної категорії, максимум 2 бали):

- 1) мило;
- 2) шампунь та кондиціонер для волосся;
- 3) лосьйон для тіла;
- 4) інші косметичні засоби.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.31 цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам COSMOS ORGANIC, COSMOS NATURAL, екологічного маркування I типу екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);
- аудит на місці.

6.32 Оптимізація використання мийних засобів (1,5 балів)

Заклад повинен мати встановлену процедуру щодо:

- а) ефективного використання мийних засобів для прибирання;
- б) належного видалення води, очищення приладдя і засобів для прибирання.

Процедура повинна містити щонайменше вимоги до дозування мийних засобів, застосування приладдя і засобів, які дозволяють зменшити обсяги застосування мийних засобів і води; наприклад ганчірки або насадки з мікрофібри або інших матеріалів із подібним ефектом.

Верифікація:

- копія документу, який затверджує регламент чи інструкцію;
- аудит на місці.

6.33 Протиожеледні заходи (1,5 балів)

Якщо заклад використовує протиожеледні заходи, щоб забезпечити безпеку на дорогах на території закладу у випадку льоду або снігу, застосовують механічні засоби, пісок/гравій або протиожеледні засоби, які повинні відповідати стандартам екологічного маркування I типу.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.33 цього стандарту;
- копії сертифікатів відповідності стандартам екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);
- аудит на місці.

6.34 Вживані текстиль та меблі (до 2 балів)

Заклад повинен мати встановлену процедуру щодо:

а) передачі списаних меблів і текстилю, які підлягають заміні на нові, але можуть бути придатними для подальшого використання співробітниками, в благодійні фонди або інші організації, які збирають і перерозподіляють товари за потребою (1 бал);

б) закупівля меблів, які були у користуванні (1 бал).

Верифікація:

- копія документу про встановлену процедуру яка задовольняє вимогам 6.34

цього стандарту;

- аудит на місці.

6.35 Компостування (до 2 балів)

Заклад повинен забезпечувати окремий збір органічних відходів з їх подальшим компостуванням або використанням для виробництва біогазу (1 бал для кожної категорії, максимум до 2 балів):

а) харчові відходи, що утворюються в місцях надання послуг харчування;

б) органічні відходи, що утворюються персоналом закладу;

в) органічні відходи, що утворюються гостями в їхніх номерах/місцях розміщення.

Верифікація:

- копія документу про встановлену процедуру, яка задовольняє вимогам 6.35

цього стандарту;

- аудит на місці.

6.36 Очищення стічних вод (до 3 балів)

6.36.1 Якщо на території закладу надають послуги з миття автомобілів, місце для миття повинно бути спеціально обладнано для збору води та мийних засобів, з подальшим відведенням стічних вод (1 бал).

6.36.2 Якщо стічні води не проходять через централізовану систему водовідведення заклад забезпечує очищення стічних вод на місці, що передбачає попередню обробку з наступною біологічною обробкою (2 бали).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.36 цього стандарту;

- аудит на місці.

6.37 Заборона паління (1 бал)

Заборонено палити в номерах та на всій території закладу.

Верифікація:

- документів закладу що встановлюють заборону паління;
- аудит на місці.

6.38 Соціальна політика (до 2 балів)

6.38.1 Заклад повинен мати встановлену політику для забезпечення не менше, ніж однієї з наступних соціальних гарантій для персоналу (0,5 балів за кожну, максимум до 2 балів):

- а) відпустка для навчання;
- б) безкоштовне харчування або отримання ваучерів на харчування;
- в) безкоштовна уніформа, робочий одяг;
- г) знижки на продукти, послуги, які продаються на території закладу;
- д) службовий трансфер.

6.38.2 Необхідно щорічно переглядати соціальну політику закладу і доводити до відома персоналу. Персонал повинен підписати документ щодо ознайомлення з доступними соціальними гарантіями.

Верифікація:

- копії документів, що підтверджують відповідність вимогам згідно з 6.38 цього стандарту;
- реєстри осіб, ознайомлених з соціальними гарантіями закладу;
- аудит на місці.

6.39 Технічні засоби (1 бал)

Заклад не використовує автомобілі та інші засоби з двигунами внутрішнього згорання для задоволення внутрішніх потреб (1 бал).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.39 цього стандарту;

- аудит на місці.

6.40 Екологічні види транспорту (до 2,5 балів)

Заклад повинен пропонувати гостям не менш ніж один із наступних екологічних видів транспорту (1 бал кожен, максимум 2 бали):

- а) електричні транспортні засоби для транспортування гостей;
- б) зарядні станції для електромобілів;
- в) принаймні 1 велосипед на кожні 5 орендованих одиниць розміщення чи номерів.

Заклад повинен активно співпрацювати з компаніями, що надають в оренду електромобілі або велосипеди (0,5 балів). Інформація про доступність та умови оренди цих видів транспорту розміщена на сайті закладу.

Примітка. «Активна співпраця» означає угоду між туристичним закладом розміщення та компанією, що орендує електромобілі або велосипеди.

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.40 цього стандарту;
- посилання на інформацію про оренду електромобілів або велосипедів на сайті закладу;
- аудит на місці.

6.41 Негерметичні поверхні (1 бал)

Не менш ніж 90% території закладу загального користування (доріжок, майданчиків, парковок тощо) мають мати покриття, що не перешкоджає належному дренажу та провітрюванню ґрунту, як альтернатива покриттю ущільнювальними матеріалами (асфальт, бетон тощо).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.41 цього стандарту;
- аудит на місці.

6.42 Харчові продукти (до 4 балів)

В меню закладу, включаючи сніданок, має бути запропоновано не менш ніж:

а) два сезонних (для свіжих фруктів і овочів) харчових продуктів локальних виробників (1 бал) або чотири продукти (2 бали);

б) два продукти сертифікованих як натуральні (1 бал);

в) два продукти сертифікованих як органічні (1 бал) або чотири продукти (2 бали);

г) два продукти, які мають сертифікати відповідності стандартам екологічного маркування I типу (1 бал).

Верифікація:

а) довідка про відповідність вимогам 6.42 цього стандарту;

б) копії сертифікатів відповідності стандартам, вимогам натуральності продукту, екологічного маркування I типу екологічного маркування I типу або ліцензійних умов на право застосування екологічного маркування (за наявності);

в) аудит на місці.

6.43 Заборона пестицидів (2 бали)

Території, які знаходяться в користуванні закладу, повинні обслуговуватися без використання пестицидів.

Верифікація:

а) довідка про відповідність вимогам 6.43 цього стандарту;

б) аудит на місці.

6.44 Додаткові екологічні та соціальні заходи (до 3 балів)

Керівництво закладу повинно вживати додаткових заходів, крім тих, що передбачені цим стандартом, для покращення екологічної та(або) соціальної дієвості закладу показників закладу:

а) додаткові екологічні заходи (до 0,5 балів кожен додатковий екологічний захід, максимум до 2 балів) та/або

б) додаткові соціальні заходи (до 0,5 балів кожен додатковий екологічний захід, максимум до 1 балу).

Верифікація:

- довідка про відповідність вимогам 6.44 цього стандарту;
- аудит на місці.

7 ПІДТВЕРДЖЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ

Підтвердження відповідності вимогам цього стандарту відноситься до добровільних видів сертифікації.

Оцінюванню підлягають засіб надання послуг тимчасового розміщення та система управління ним.

Сертифікація здійснюється за схемою згідно з Додатком А до цього стандарту.

ООВ не делегує рішення щодо сертифікації третій стороні.

ООВ не передає діяльність з оцінювання за субпідрядом.

ООВ приймає на себе зобов'язання зберігати конфіденційність наданої заявником інформації.

ООВ зобов'язується забезпечувати свою неупередженість в процесі своєї діяльності та конфіденційність інформації, отриманої під час виконання сертифікаційних робіт, на всіх рівнях організації та не передавати третій стороні таку інформацію, без письмової згоди заявника.

ООВ забезпечує свою неупередженість шляхом:

а) представництва в роботі з оцінювання незалежних експертів та аудиторів;

б) аналізування даних з оцінювання зовнішніми експертами та аудиторами;

в) доступу до всієї інформації щодо схем сертифікації, зокрема, процедури оцінювання, правил та процедур сертифікації або відмови в сертифікації.

7.1 Подання заявки

Заявник подає *заявку* на проходження сертифікації послуг тимчасового розміщення визначеного ним засобу.

ООВ реєструє заявку в електронному Журналі реєстрації заявок та висновків.

Форми заявки і Журналу реєстрації заявок та висновків встановлюються ООВ.

7.2 Аналіз заявки

ООВ проводить аналізування заявки у термін до 5 (п'яти) робочих днів та визначає:

- а) можливі розбіжності у розумінні між ООВ та заявником;
- б) визначеність заявленої сфери сертифікації;
- в) потенційну спроможність заявника щодо проходження екологічної сертифікації;
- г) наявність та рівень завантаженості компетентного персоналу з сертифікації.

За результатами аналізування заявки ООВ надає заявнику висновок, який реєструється у Журналі реєстрації заявок та висновків.

Форма висновку встановлюється ООВ.

У разі, якщо за результатами аналізування заявки, ООВ встановлює спроможність для здійснення сертифікаційної діяльності, у *висновку* за результатами попереднього аналізування заявки вказуються обсяги, вартість, строки та умови виконання сертифікаційних робіт.

У разі, якщо за результатами аналізування заявки, ООВ встановлює неможливість провести сертифікаційну діяльність, у *висновку* за результатами попереднього аналізування заявки зазначаються причини і, якщо доцільно, умови, за яких буде можливе проведення сертифікаційних робіт.

Встановлена можливість ООВ провести сертифікаційні роботи та оформлення договірної документації згідно 5.2.4 – 5.2.6 СОУ OEM 913.03.

Проведення сертифікаційних робіт не можливо якщо заявлений засіб тимчасового розміщення не відповідає сфері застосування цього стандарту, про що ООВ зазначає у своєму висновку.

Визначення вартості робіт з екологічної сертифікації здійснюється згідно МТ 08.

Примітка. За згодою ООВ та заявника, сертифікаційні роботи можуть здійснюватися в декілька етапів, кожен з яких оплачується заявником окремо, про що зазначається у договорі та календарному плані виконання сертифікаційних робіт.

7.3 Експертна комісія

На підставі укладеного договору ООВ формує експертну комісію згідно 5.4.1 СОУ OEM 913.03.

Склад експертної комісії узгоджується замовником.

Експертна комісія забезпечує:

а) розроблення Плану аудиту якій може складатись з документального аудиту та аудиту засобу надання послуг тимчасового розміщення на місці;

б) оцінку засобу надання послуг тимчасового розміщення та його системи управління на відповідність вимогам цього стандарту;

в) рейтингову оцінку;

г) оформлення протоколу експертної комісії за результатами оцінки.

Аналізування документів заявника відповідно до Плану аудиту здійснюється ООВ згідно 5.2.7 – 5.2.11 СОУ OEM 913.03.

ООВ:

а) забезпечує запит на документи заявника відповідно до Плану аудиту;

б) надає експертній комісії доступ до фонду нормативної документації ООВ та необхідну документацію для виконання сертифікаційних робіт;

в) забезпечує організацію аудиту на місці відповідно до Плану аудиту за участю представників експертної комісії згідно ІН 02.

Форми Плану аудиту, реєстру документів та протоколу експертної комісії відповідності встановлюються ООВ.

7.4 Оцінювання

Оцінка відповідності засобу надання послуг тимчасового розміщення та його системи управління вимогам цього стандарту проводиться методом прямого зіставлення кількісних або якісних показників з тими що встановлені критеріями згідно цього стандарту.

Експертна комісія може розглядати у якості підтвердної документації:

- а) декларації відповідно до стандартизованих методів;
- б) довідки виконані на бланку заявника, підписані керівником чи уповноваженою керівником особою й закріплені печаткою (за наявності), акти, висновки, звіти, журнали;
- в) тендерну та договірну документацію;
- г) проектну документацію та результати її експертної оцінки;
- д) документи системи управління;
- е) дипломи, сертифікати, державні та інші реєстри і каталоги;
- є) звіти сертифікованих аудиторів в законодавчо регульованій сфері;
- ж) технічні звіти, технічну, нормативну та іншу документацію;
- з) розрахунки за затвердженими методиками, статистичні відомості за формами встановленого зразку;
- і) протоколи оцінки відповідності продукції, які оформлені органами сертифікації, акредитованими згідно ДСТУ EN ISO/IEC 17065:2019 Оцінка відповідності. Вимоги до органів з сертифікації продукції, процесів та послуг (EN ISO/IEC 17065:2012, IDT; ISO/IEC 17065:2012, IDT);
- й) звіти з оцінки систем управління, які оформлені органами з оцінки систем управління, акредитованими згідно ДСТУ EN ISO/IEC 17024:2019 (EN ISO/IEC 17024:2012, IDT; ISO/IEC 17024:2012, IDT);
- к) протоколи випробувань продукції, які оформлені лабораторіями, акредитованими згідно ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT);
- л) документи і дані по персоналу, у тому числі особові справи, сертифікати підвищення кваліфікації та про навчання тощо;
- м) сайт, сторінки у соціальних мережах, макети наочної інформації, реклами, публікації та інші інформаційні матеріали про засіб надання послуг тимчасового розміщення;
- н) інші підтвердні документи надані заявником.

Встановлені під час оцінювання показники (параметри) у відповідності до вимог цього стандарту фіксуються членами експертної комісії і зазначаються в протоколі експертної комісії.

Оформлення протоколу експертної комісії згідно з 5.4.6 – 5.4.8 СОУ ОЕМ 913.03 та 7.5 – 7.7 цього стандарту.

7.5 Додаткові дослідження та випробування

Якщо у заявника відсутні дані чи документи необхідні для оцінювання засобу надання послуг тимчасового розміщення та його системи управління на відповідність вимогам цього стандарту, експерта комісія може схвалити рішення на підставі якого ООВ має право призначити заявнику додаткові аудити, дослідження чи випробування у компетентних організаціях або фахівців.

Усі витрати, пов'язанні з додатковими аудитами, дослідженнями та випробуваннями відшкодовуються заявником на підставі договірних зобов'язань між ним та виконавцем таких робіт чи послуг.

7.6 Класифікація рейтингової оцінки

Система оцінювання формується на основі:

- а) 21 обов'язкових критеріїв оцінки згідно розділу 5 цього стандарту і
- б) 42 додаткових критеріїв оцінки згідно розділу 6 цього стандарту.

Сертифікованими вважаються послуги які надаються засобом якій відповідає вимогам всіх обов'язкових критеріїв і набрав не менш ніж 20 балів підтвердивши відповідність додатковим критеріям згідно цього стандарту.

В залежності від результуючого показника рейтингової оцінки, визначається клас екологічного маркування засобу надання послуг згідно таблиці 2, де S = розрахунковий бал за результатами оцінювання відповідності додатковим критеріям оцінки.

Таблиця 2 – Показники рейтингової оцінки, за якими визначається клас екологічного маркування

Клас екологічного маркування	Рейтингова оцінка	Бали отримані за відповідність додатковим критеріям
Платиновий	Відмінно	від 91 до 120 балів

Золотий	Дуже добре	від 61 до 90 балів
Срібний	Добре	від 31 до 60 балів
Бронзовий	Задовільно	від 20 до 30 балів

7.7 Прийняття рішення щодо сертифікації

Аналізування результатів оцінювання експертною комісією здійснюється верифікатором якій призначається ООВ.

Верифікатором може бути призначена особа зі штатного або позаштатного персоналу ООВ яка має:

- а) відповідну вищу освіту, рівень компетентності та відповідальності;
- б) досвід роботи у сфері будівництва не менш ніж 5 (п'ять) років підряд;
- в) знання вимог цього стандарту та інших пов'язаних з ним нормативних документів ООВ у сфері сертифікації.

Персонал, що проводить верифікацію, повинен бути незалежним від діяльності, що підлягає верифікації, щоб забезпечити об'єктивність і неупередженість процесу верифікації.

Орган з оцінки відповідності покладається тільки на ті результати з оцінювань, що стосуються сертифікації і завершених до отримання заявки на сертифікацію, щодо яких він пересвідчився, що орган, установа, лабораторія відповідає вимогам [32], [33], [34].

ООВ:

- а) самостійно визначає верифікатора;
- б) не допускає дій, спрямованих на примушування верифікатора до зміни форм і методів роботи чи висновків за результатами аналізування протоколу оцінки експертною комісією та підтвердних документів.

Верифікатор повинен:

- а) довести належний рівень своєї компетентності, відповідальності, знань вимог цього стандарту та інших пов'язаних з ним нормативних документів ООВ у сфері сертифікації;
- б) бути незалежним;

в) уникати будь-яких реальних або можливих конфліктів інтересів з ООВ, замовником та іншими зацікавленими сторонами;

г) повідомляти ООВ про виявлені у процесі аналізування випадки невідповідності вимогам цього стандарту та інших нормативних документів якими визначені вимоги щодо процедури сертифікації;

д) забезпечувати збереження та своєчасне повернення всіх документів, які надані ООВ для проведення аналізування;

е) інформувати ООВ про відомі йому причини, що унеможливають сертифікацію;

ж) дотримуватись встановлених законодавством та вимогами ООВ щодо конфіденційності інформації, яка отримана або стала йому відома під час виконання роботи;

з) демонструвати етичну поведінку.

Верифікатор:

а) аналізує протокол оформлений експертною комісією з метою дотримання процедури оцінювання та встановлює належність його оформлення, перевіряє результати рейтингової оцінки;

б) має право у разі необхідності отримувати від ООВ доступ до підтвердних документів зазначених у протоколі з метою перевірки даних;

в) викладає у висновку за результатами аналізування особливу думку, зокрема якщо вона не збігається з результатами оцінки та рекомендаціями експертної комісії;

г) оформлює висновок з рекомендаціями ООВ щодо результатів сертифікації.

Висновок верифікатора є документом на підставі якого ООВ приймає рішення щодо сертифікації згідно 5.6.1 – 5.6.5 СОУ ОЕМ 913.03.

Засоби надання послуг тимчасового розміщення з оцінкою нижче 20 додаткових балів сертифікації не підлягають.

У разі отримання оцінки нижче 20 додаткових балів заявник отримує повідомлення від ООВ про результати оцінки з рекомендаціями щодо досягнення результату в межах діапазону бажаності досягнення класу екологічного маркування визначеного замовником.

Якщо замовник має можливість реалізувати рекомендації у строк до 6 (шості) місяців і надати ООВ підтвердні документи, ООВ забезпечує продовження оцінювання згідно вимог цього стандарту.

Зміни, що впливають на процедуру сертифікації згідно з 7.1 СОУ ОЕМ 913.03.

8 ДОКУМЕНТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СЕРТИФІКАЦІЇ

На підставі прийнятого рішення про в і д п о в і д н і с т ь вимогам цього стандарту видається сертифікат відповідності.

Оформлення і реєстрація сертифікату відповідності та Угоди на право застосування екологічного маркування згідно 5.7.2. СОУ ОЕМ 913.03.

В сертифікаті відповідності зазначається кількість балів за результатами рейтингової оцінки та клас екологічного маркування.

На підставі сертифікату відповідності між ООВ та замовником:

а) укладається Угода на право застосування екологічного маркування;

б) узгоджуються макети, рекламні та інші матеріали, де заявником заплановано розміщення інформації про сертифікацію та застосування екологічного маркування або посилання на нього.

Сертифікат виданий не поширюється на інші об'єкти мережі окрім зазначеного у сертифікаті.

Разом з Угодою ООВ надає замовнику в електронному форматі:

а) [правила](#) застосування екологічного маркування згідно з СОУ ОЕМ 913.01 та графічне зображення знаку екологічного маркування у поєднанні з номером сертифікату на електронному носії;

б) погоджені макети, рекламні та інші матеріали, де заявником заплановано розміщення інформації про сертифікацію та застосування екологічного маркування або посилання на нього.

ООВ оформлює сертифікаційну справу згідно з ІН 01.

Сертифікаційна справа підлягає зберіганню протягом 10 (десяти) років, після цього строку передається в архів.

9 РЕЄСТР СЕРТИФІКАТІВ

ООВ забезпечує системне ведення, актуалізацію та доступність інформації щодо виданих сертифікатів відповідності цьому стандарту шляхом:

а) ведення відкритого реєстру виданих сертифікатів;

б) надання інформації за запитом.

Реєстр виданих сертифікатів встановленої форми повинен містити такі дані:

- 1) назва засобу;
- 2) тип засобу надання послуг згідно з ДСТУ ISO 18513:2024;
- 4) дані про замовника;
- 6) номер і дата видачі сертифікату;
- 10) адресу місцезнаходження засобу;
- 11) веб- сайт.

До вказаного номеру сертифікату у Реєстрі завантажуються сканована копія сертифікату.

10 НАГЛЯДАННЯ ТА ПОВТОРНЕ ОЦІНЮВАННЯ

10.1 На період дії екологічного сертифікату відносно сертифікованого засобу надання послуг тимчасового розміщення не менше ніж 1 раз на рік у терміни, що визначені в Угоді на право застосування екологічного маркування ООВ здійснює обов'язкову щорічну планову процедуру наглядання згідно з 6.9 СОУ OEM 913.03.

10.2 Повторне оцінювання ООВ здійснює у разі:

- а) істотних змін засобу, його діяльності або системи управління;
- б) змін до цього стандарту;
- в) надходження інформації із компетентних джерел, яка вказує на те, що засіб не відповідає вимогам, підтвердженим під час сертифікації.

Повторне оцінювання здійснюється у порядку згідно 7.1 – 7.7 цього стандарту.

Примітка. З огляду на причини повторного оцінювання ЕК може прийняти рішення про спрощення процедури повторного оцінювання. У такому разі розробляється план проведення вибіркового аудиту за яким визначається перелік документів та іншої інформації, необхідних для забезпечення його виконання.

Вартість робіт з наглядання і повторного оцінювання визначається згідно МТ 01.

10.3 Позапланове наглядання за екологічно сертифікованими закладами може здійснюватися у випадках передбачених СОУ OEM 913.03

10.4 У разі не проходження процедури наглядання з будь-яких причин, орган з оцінки відповідності має право призупинити або скасувати дію екологічного сертифікату відносно засобу надання послуг тимчасового розміщення.

У разі втрати чинності сертифікату відповідності вимогам цього стандарту, його користувач має припинити інформування про сертифікацію, застосування екологічного маркування та забезпечити видалення сертифікату та маркування з усіх інформаційних джерел.

11 ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ ВІДПОВІДНОСТІ

Користувач екологічного маркування повинен гарантувати відповідність послуг вимогам цього стандарту та інформувати ООВ у разі змін засобу, його діяльності або системи управління якщо такі зміни мають істотне значення на результати попереднього оцінювання.

ДОДАТОК А
(обов'язковий)

Схеми оцінювання відповідності вимогам цього стандарту послуг тимчасового розміщення

Таблиця Х 1 – Схема оцінки відповідності вимогам цього стандарту

Сукупність та послідовність дій
<p>Заявник: Подає заявку на сертифікацію проекту (П). Укладає з ООВ договір на проведення робіт з сертифікації. Погоджує План документального аудиту. Надає підтвердну документацію відповідно до Плану. За необхідності здійснює коригувальні дії згідно рішення за результатами оцінювання ООВ. Укладає з ООВ Угоду на право застосування екологічного маркування щодо проекту. Узгоджує з ООВ макети, рекламні та інші матеріали, де заявником заплановано розміщення інформації про сертифікацію проекту та застосування екологічного маркування або посилання на нього.</p>
<p>ООВ: Проводить попереднє аналізування заявки та надає висновок за його результатами. Укладає з заявником договір на проведення робіт з сертифікації проекту. Створює експертну комісію для проведення оцінювання відповідності проекту вимогам цього стандарту. Забезпечує комунікацію з замовником та роботу експертної комісії. Призначає верифікатора та забезпечує його роботу. Приймає рішення щодо сертифікації. Видає заявнику сертифікат. Укладає з заявником Угоду на право застосування екологічного маркування щодо проекту. Вносить дані до реєстру виданих сертифікатів. Оформлює сертифікаційну справу.</p>

Експертна комісія ООВ:

Розробляє План документального аудиту.

Проводить оцінювання відповідності вимогам цього стандарту на підставі наданої заявником підтвердної документації відповідно до Плану.

Встановлює необхідність додаткових аудитів, досліджень чи випробувань.

Визначає результати рейтингової оцінки, та у разі необхідності рекомендації щодо досягнення результату по класу екологічного маркування.

Оформлює протокол експертної комісії.

Верифікатор ООВ:

Аналізує протокол оцінки відповідності та встановлює належність його оформлення, дотримання процедури оцінювання та перевіряє результати рейтингової оцінки проєкту.

Оформлює висновок з рекомендаціями ООВ щодо результатів сертифікації.

Додаток Б
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Закон України «Про регулювання господарської діяльності з озоноруйнівними речовинами та фторованими парниковими газами».
2. Закон України «Про енергетичну ефективність»
3. Закон України «Про альтернативні джерела енергії»
4. Закон України «Про управління відходами»
5. Закон України «Про обмеження обігу пластикових пакетів на території України»
6. Закон України «Про принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»
7. Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції»
8. Закон України «Про принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»
9. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з поводження з небезпечними відходами
10. Постанова КМУ від 13.09.2022 № 1030 «Деякі питання ідентифікації об'єктів підвищеної небезпеки»
11. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для твердопаливних котлів
12. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для місцевих обігрівачів на твердому паливі
13. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для обігрівачів приміщень та комбінованих обігрівачів

14. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для водонагрівачів та баків-акумуляторів
15. Технічний регламент енергетичного маркування водонагрівачів, баків-акумуляторів та комплектів з водонагрівача і сонячного обладнання
16. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для кондиціонерів повітря та вентиляторів, призначених для особистого комфорту
17. Технічний регламент енергетичного маркування енергоспоживчої продукції
18. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для повітрянагрівачів, охолоджувачів, високотемпературних промислових охолоджувачів та вентиляторних доводжувачів
19. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для побутових духових шаф, варильних поверхонь та кухонних витяжок;
20. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для побутових посудомийних машин;
21. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для побутових барабанних сушильних машин;
22. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для пилососів;
23. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для споживання електроенергії електричним і електронним побутовим та офісним обладнанням у режимі «очікування», «вимкнено» та мережевому режимі «очікування»
24. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для побутових пральних машин.
25. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для обігрівачів приміщень та комбінованих обігрівачів

26. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для місцевих обігрівачів на твердому паливі;
27. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для місцевих обігрівачів;
28. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для обігрівачів приміщень та комбінованих приміщень.;
29. Технічний регламент щодо встановлення вимог з екодизайну для побутових пральних машин та побутових прально - сушильних машин
30. Технічний регламент щодо вимог до екодизайну для ламп спрямованого випромінення, світлодіодних ламп і пов'язаного з ними обладнання
31. Regulation (EC) No 1221/2009 of the European Parliament and of the Council of 25 November 2009 on the voluntary participation by organisations in a Community eco-management and audit scheme (EMAS), repealing Regulation (EC) No 761/2001 and Commission Decisions 2001/681/EC and 2006/193/EC
32. Nordic Ecolabelling for Hotels and other accommodation Version 5.2 • 19 November 2021 – 31 December 2026
33. GREEN SEAL ®STANDARD FOR HOTELS AND LODGING PROPERTIES EDITION 5.3 June 6, 2017
34. The New Zealand Ecolabelling Trust Licence Criteria for Office Activities EC-54-13 January 2013
35. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України Про затвердження Методики повірки лічильників води з механічним відліковим пристроєм номінальних діаметрів DN10, DN15, DN20 на місці експлуатації та внесення зміни до Порядку проведення повірки законодавчо регульованих засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації, та оформлення її результатів

СОУ OEM 08.002.41.032:20XX

Код НК:004: 13.020.60

Ключові слова: тимчасове розміщення, будівлі, екологічні критерії, життєвий цикл, екологічна сертифікація, екологічне маркування

Берзіна С.В.

особистий підпис

Григор'єва Л.І.

особистий підпис

Дюжилова Н.О.

особистий підпис

Картавцев О.М.

особистий підпис

Луговець С.З.

особистий підпис

Пустова С.О.

особистий підпис

Севост'янова А.В.

особистий підпис

Яреськовська І.І.

особистий підпис